

středku účinného. Poukaz rekursu, že popření děje žalobního při prvním roku neodvracuje nikterak možnost zmeškání, nebude-li žalobní odpověď podána včas, není případným, neboť není předpisu, že by žalovaná strana měla popřítí děj žalobní při prvním roku, naopak jest přednes ten vzhledem k předpisu §u 239 c. ř. s. z prvního roku vyloučen a proto nemá, i když se stal, účinku.

Čís. 5890.

Byla-li strana povinna jmenovati rozhodčího, avšak neučinila-li tak, nelze se domáhati na ní splnění pořadem práva, nýbrž rozhodčího zřídí na návrh soud. Lze se však žalobou domáhati vydání dokladů rozhodci na straně, jež měla zříditi rozhodčího.

(Rozh. ze dne 30. března 1926, R I 248/26.)

Strany zvolily si za rozhodčího Jana Ř-a a ustanovily dále ve smlouvě, že, kdyby Jan Ř. úkol rozhodčího nepřijal, neb v něm řádně nepostupoval a podání nálezů a dobrozdání protáhl přes 3 měsíce ode dne, kdy mu bude doručena dohoda o rozhodčím — trvá smlouva o rozhodčím dále a obě strany jsou povinny navzájem do 14 dnů po vyzvání kterékoliv strany, jmenovati nového rozhodčího, po případě, neshodnou-li se na jednom, jmenovati každá rozhodčího se své strany a tito rozhodčí by si pak zvolili předsedu. Jan Ř. úkol rozhodčího převzal, ale v stanovené době 3 měsíců nález a posudek nepodal, žalobce pak vyzval žalovaného, by se s ním dohodl o osobě nového rozhodčího po případě, by se své strany jmenoval svého rozhodčího a jmenoval za takového se své strany Antonína P-a; žalovaný ale s volbou nového rozhodčího (nových rozhodčích) nesouhlasil. Vzhledem k tomu podal žalobce žalobu, ve které domáhal se rozhodnutí, že žalovaný jest povinen jmenovati ve smyslu vzájemné smlouvy nového rozhodčího a že jest povinen vydati mu veškeré doklady společenského podniku. Žalovaný vznesl především námitku nepřípustnosti pořadu práva a navrhl odmítnutí žaloby uváděje, že jest pořad práva vyloučen, poněvadž dle ustanovení §§ 582 a 583 c. ř. s., dle úmyslu zákona a vzhledem k obsahu uzavřené smlouvy o rozhodčím může se žalobce domáhati ustanovení nového rozhodčího pouze cestou nespornou. Soud první stolice vyhověl námitce nepřípustnosti pořadu práva a odmítl žalobu. Důvody: Z obsahu žaloby jest patrné, že žalobci jde o to, aby žalovaný ve smyslu nesporné vzájemné smlouvy o rozhodčím jmenoval se své strany nového rozhodčího, poněvadž rozhodčí Jan Ř., na němž se strany původně shodly, dle nesporného přednesu stran v ustanovené mu lhůtě nález a posudek nepodal; nastal tedy případ, kdy ve smyslu smlouvy strany do 14 dnů po vyzvání kterékoli z nich měly jmenovati nového rozhodčího a, kdyby se nedohodly na jednom, že má každá jmenovati svého rozhodčího. Dle přednesu stran jest dále nesporné, že žalobce vyzval žalovaného k jmenování nového rozhodčího a že zároveň se své strany

označil za takového Antonína P-a, avšak žalovaný ve lhůtě 14 dní s tímto rozhodčím ani nesouhlasil ani svého rozhodčího nejmenoval, namítaje pouze, že snad Jan Ř. má asi nález a posudek hotový a že by bylo nepraktické a drahé zvoliti nového rozhodčího. Poněvadž tedy strany o nového rozhodčího se neshodly a ani žalovaný se své strany rozhodčího proti jasnému ustanovení nesporné smlouvy ze dne 9. dubna 1924 nejmenoval, jest žalobce dle §u 577 a násl., na které ostatně i smlouva výslovně odkazuje, oprávněn domáhati se pomoci příslušného soudu, by vymohl splnění povinnosti žalovaného. Avšak pro tuto soudní pomoc předpisuje zákon v §u 582 c. ř. s. zvláštní cestu a řízení, které není zajisté řízením sporným, neboť zahajuje se pouhým návrhem na jmenování rozhodčího, nikoli žalobou, a o návrhu rozhoduje usnesením, proti němuž není oprávněného prostředku, a nikoli sporný soudce neb sporný senát, nýbrž soudce (soudcové) uvedení v §u 584 c. ř. s. Z toho jakož i z ostatního znění citovaných zákonných ustanovení má soud za to, že v tomto případě pořad práva jest vyloučen. R e k u r s n í s o u d zrušil napadené usnesení a nařídil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, o žalobě po zákonu jednal. D ů v o d y: Žalovaný odůvodnil námitku nepřipustnosti pořadu práva ustanovením §§ 582 a 583 c. ř. s., podle nichž rozhodčí má býti jmenován cestou nespornou. Žalobce však nenavrhuje, by s o u d zřídil rozhodce dle předpisu §u 582 c. ř. s., neb aby prohlásil rozhodčí smlouvu za bezúčinnou podle §u 583 c. ř. s. proto, že žalovaný se zdráhá vyhověti své smluvní povinnosti a jmenovati nového rozhodčího, nýbrž žádá, aby z důvodu toho bylo uznáno právem, že žalovaný je povinen jmenovati rozhodčího nového, vydati mu všechny doklady a zaplatiti náklady sporu. Není tedy předmětem sporu a žádání žalobního »soudní pomoc« po rozumu §u 582 c. ř. s., pro kterou po názoru žalovaného a prvního soudu je podle §u 582 a n. c. ř. s. pořad práva vyloučen, a dlužno proto jednati a rozhodnouti o žalobním návrhu.

N e j v y š š í s o u d změnil napadené usnesení a obnovil usnesení soudu prvé stolice, však jen, pokud šlo o žalobní žádání, že žalovaný povinen jest jmenovati nového rozhodce, pokud oproti tomu šlo o žalobní žádání, že žalovaný je povinen vydati rozhodci doklady v žádání blíže poznačené, dovolací stížnosti nevyhověl.

D ů v o d y:

Poněvadž dle nesporného obsahu smlouvy žalovaný byl povinen rozhodčího jmenovati a výzvě žalobcově, by tak učinil (§ 581 c. ř. s.), nevyhověl, jde zřejmě o případ § 582 c. ř. s., který stanoví, že když strana rozhodčího závčas nezřídí, zřídí ho na návrh soud. Rozumí se, že tento způsob jest jedinou cestou, již tohoto zřízení lze dosíci, že tedy není přípustno, by strana, nedbajíc tohoto předpisu domáhala se zřízení rozhodce žalobou, tudíž sporem. Úmyslem zákona je, že soud má nahradit úkon strany, když tato jej odpírá, že však nemá dojíti k tomu, by strana exekučně byla doháněna rozhodce jmenovati. Naproti tomu není příčiny, proč by na pořad sporu nenáležel nárok na vydání dokladů.